

Fauske, 15.02.2020

Høringsuttalelse – søknad om ekspropriasjon av rettigheter for etablering av anlegg for utvinning av kvartsforkomst i Nasafjell i Rana kommune

Viser til høring om søknad om ekspropriasjon av rettigheter for etablering av anlegg for utvinning av kvartsforkomst i Nasafjell. Vi viser også til vår uttalelse av 15.8.2018 med tilslutning fra Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland, Polarsirkelen Turlag, Norges Jeger- og fiskerforbund i Nordland og Naturvernforbundet i Nordland.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland (heretter FNF Nordland) er et samarbeidsnettverk for 14 natur- og friluftslivorganisasjonene i Nordland fylke. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivinteressene i fylket ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivorganisasjonene med sitt virke i regionen. De tilsluttede organisasjonene har til sammen over 22 000 medlemmer.

FNF Nordland er kritisk til hvordan natur- og friluftslivsinteresser er ivaretatt av Departementet i saksbehandlingen. Vi er ikke oppført som høringsmottaker på denne høringen til tross for at vi har uttalt seg til planene siden den ble meldt til Rana kommune. Sammen med representanter fra Naturvernforbundet og Polarsirkelen turlag deltok vi også på befaringen i 2018 og sendte et høringsinnspill til Departementet i etterkant. Innholdet i denne uttalelsen er fortsatt gjeldende for våre synspunkter til Elkems planer om kvartsutvinning med de naturinngrep og forstyrrelser det vil medføre. Planene om en anleggsvei opp til dagbruddet berører viktige regionale og nasjonale naturverdier. Området er dessuten et viktig friluftslivsområde med store jaktinteresser.

Elkem AS Salten Verk søker om å få drive gruvedrift med dagbrudd på Nasafjellet, og med myndighetenes tvang, frata reindriftsutøverne de rettigheter og tradisjoner som har eksistert i området gjennom generasjoner. Høringen omfatter nye konsekvensanalyser på reindrift utarbeidet av Sweco som er gjennomført i perioden mai 2018 til mai 2019. Analysenes konklusjoner støtter i stor grad opp om innvendingene fra reindriftsnæringen. I rapporten konkluderes det med at *et kvartsbrudd på Nasafjell vil medføre forstyrrelser og barrierer for reinen som i dag bruker området*. Videre står det at *barrierene og forstyrrelsene kan komme til å medføre økte sammenblandinger av flokker fra de ulike reindriftsenhetene i området*.

De største negative konsekvensene av planene er knyttet til unnvikelseeffekter og barriere-effekter for rein slik at

- områdets funksjon for kalvemerkingen ved Silbbajavrie svekkes

- reinen ikke kan trekke opp i høyden og til snøfonnene på Nasafjell

- områdets funksjon som oppsamlingsområde for Svaipa og Gran samebyer på seinhøsten før flytting til vinterområdene svekkes.

Årlig passerer det omkring 40 000 reinsdyr i dette området, som er et viktig vårbeite- og kalvingsområde og som trekkeleie for rein. Det er et verdifullt område for både norske og svenske reindriftsutøvere. Vi viser til vår uttalelse av 15.8.2018 og gjentar; «Når en ser på konsekvensene for reindriften, så vil etablering av kvartsgruver på Nasafjellet ganske enkelt utradere en virksomhet som har foregått her i flere hundre år og som er et enestående eksempel på naturvern gjennom bruk. Dette er et resultat av generasjoners utvikling og kompetanse, der nødvendig kunnskap for å kunne opprettholde og videreføre denne virksomheten overføres. Et avbrudd på 30 år vil gjøre det umulig å starte opp igjen.»

FNF kan ikke akseptere gruvedrift på Nasafjellet og en ekspropriasjon av bruksrettighetene.

Reindriftnæringen har hele veien vært tydelig på hvilke alvorlige konsekvenser det vil ha for dem. I alle faser av planprosessen har ikke myndighetene klart å innhente et grunnlag for å fastsette hensiktsmessige, avbøtende tiltak.

Reindriften er en del av et mangfold av interesser og verdier i plan- og influensområdet som blir berørt av planene, deriblant natur og friluftsliv. FNF Nordland mener hensynet til natur og kjente naturverdier og deres økosystemer ikke er blitt ivaretatt i planprosessen. Blant annet mener vi at planene ikke tar hensyn til rødlistede og prioriterte arter (fjellrev) i området, men heller truer disse verdiene ytterligere. Vurderinger av naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper (§§ 8 – 12) i planvedtakene har vært en ukritiske, særlig vurdering av den samlede belastningen fra planmyndighetenes side. Med nye konsekvensanalyser må det gjøres nye vurderinger etter naturmangfoldloven. Vurderingen av den samlede belastningen på naturmangfold, reindriften og samisk kultur er særlig relevant.

Nasafjellet er et svært viktig og mye brukt friluftslivsområde til alle årstider. Friluftslivet foregår i mange former, som for eksempel fotturer, skiturer, jakt og fiske. Disse aktivitetene blir sterkt berørt og det er særlig de negative virkningene som følger av tungtransport på anleggsveien og støypåvirkninger vi vil trekke frem. Denne aktiviteten vil bryte med de lange friluftslivstradisjonene i området.

Konsekvensene av en gruvedrift slik FNF Nordland og tilslutta organisasjoner ser det, er godt beskrevet i våre tidligere uttalelser. Det burde følgelig ikke være nødvendig å gjenta alle disse i sin helhet. Vi forventer at departementet har gjort seg kjent med disse og vår motstand mot planene om kvartutvinning på Nasafjellet.

E-post: nordland@fnf-nett.no

Tlf: 90 80 61 46

Web: www.fnf-nett.no/nordland

Adresse: Elaveien 5, 8208 Fauske

Org. nr.: 983267998

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Nordland

Ylva Edvardsen
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator

E-post: nordland@fnf-nett.no

Tlf: 90 80 61 46

Web: www.fnf-nett.no/nordland

Adresse: Elaveien 5, 8208 Fauske

Org. nr.: 983267998

